

Forelå det en militær avtale mellom Norge og England før den 9. april 1940?

Herr Aage Gysler
Nils Juelsgt. 30
Oslo

8. MAI

Nr. 20 Fredag 1. juni 1951 5. årg.

Løssalgpris 25 øre.

Okkupasjons- tidens historie

Etter meddelelse til dagspressen vil det nystartede Institutt for Historisk Forskning gå i gang med en vitenskapelig framstilling av Norges okkupasjonshistorie «bygget på autentiske bøker og dokumentariske beretninger».

Redaksjonen er lagt i hendene på cand. philos. Magne Shodvin som opplyser at det selvfølgelig er meningen å samarbeide med eksperter på de forskjellige områder, likesom det er sannsynlig at flere historikere vil bli engasjert til å ta del i arbeidet. Utgiftene skal bestrides ved bidrag av tippemidlene.

Et hvert skritt til sann opplysning om begivenhetene i tilknytning til okkupasjonen, må hilses med glede. Det vi hittil har sett prestert på området, har dessverre vært befestet med så mange feil og følelige mangler at det så å si har vært uten enhver verdi, og det er bare å håpe at det ikke er denslags «materiale»

Urolighetene i Spania finansiert fra Moskva

Et større parti gull sendt over Trieste til den fransk-spanske grense
Oppsiktsvekkende uttalelse fra offisiøst spansk hold

Privat til «8. Mai» fra London.

Et eksklusivt intervju med en talsmann for den spanske regjering erfarer «8. Mai»s korrespondent at den siste tids uro i Spania finansieres direkte fra Moskva.

Vedkommende talsmann innrømmer at uroen er registrert i kretser i Spania som vanligvis ikke har noen som helst forbindelse med kommunismen, men disse kretser har vært offer for Moskvaagenters raffinerte renkespill.

GULL OVER TRIESTE.

Det er konstatert at det allerede i desember 1950 kom større partier gull i bærer østfra til Trieste, hvor fra barrene ble dirigert over Italia og Sør-Frankrike til Pyreneerne. Disse gullsendinger er blitt brukt til å finansiere den kommunistiske agitasjon i enkelte deler av Spania. Man vet at visse spanske motstandere av det nåværende styre har kjempet med nebb og klør mot den kommunistiske finansiering, og det tjener disse politiske motstandere til ære at de har inntatt et spansk standpunkt. Dette gir også begrundet håp om at det blir mulig å finne en forståelse mellom de spanske ansvarlige myndigheter og representanter for den opposisjon, som nok agiterer for sine synsmåter, men på den annen side ikke vil ha noen kommunistisk innblanding i Spania.

Som et eksempel på den spanske radikale opposisjons «spanske» holdning nevnte vedkommende talsmann til Deres korrespondent at Moskva-agentene hadde satt himmel og jord i bevegelse for å lage uro i Spania den 1. mai. Den spanske opposisjon parerte dette ved å gi ordre til absolutt ro den 1. mai og til gjengjeld arrangere opinionsyringer før og etter den 1. mai.

land. Skulle Vest-Europa virkelig behøve en «ytterste lærepeng», røde blodbad, massehenrettelser, voldtukt, sult før vesteuropeerne alle som en reiser seg mot den røde fare?

Sovjetgeneral spår krig i 1952

Den russiske øverstkommanderende i Tyskland, general Tjuikov spår krig sommeren 1952. Uttalelsen falt i en tale ved de store værmanøvrers avslutning tirsdag 15. mai, forteller den hollandske avis «Nieuwe Rotterdamse Courants» berlinerkorrespondent.

Sovjets generalstab har beviser for eksistensen av en plan av general Eisenhower om en preventivkrig mot Sovjet og folkedemokratiene sommeren 52 oppgis Tjuikov å ha sagt til offiserer og tjenestemenn i den russiske kontrollkommissjon. (Stockholms-Tidn. 20.5.1951)

SPANIA VIL ALDRI BLI KOMMUNISTISK IGJEN

sa vedkommende talsmann. Vi har

Nye oppsiktsvekkende opplysninger synes å bekrefte det

I februar 1940 besiktiget engelske og franske generalstabsoffiserer i forståelse med norske myndigheter passende landingssteder i Norge

Var statsminister Nygaardsvold og utenriksminister Koht uvitende om det?

Nygaardsvold.

Koht.

DANMARK HAR PÅSTANDEN om at Danmarks besettelse ble formelig avtalt under et møte i Rostock den 17. mars 1940 mellom danske og tyske representanter, vakt en voldsom oppsikt. Trass i megen motvilje mot å ta saken opp til nærmere granskning har de danske myndigheter likevel sett seg tvunget av den offentlige mening til å søke å klarlegge forholdet, og i de siste par tre måneder har den danske parlamentariske granskningskommissjon vært travelt beskjefiget med spørsmålet. De som kjenner saken godt, mener at det er hevet over tvil at granskningen — ifall den blir gjennomført på en objektiv og betryggende måte — vil gi det resultat at en slik hemmelig avtale virkelig har foreligget.

Er danskene blitt mistenksomme på grunn av visse hendelser i forbindelse med den 9. april 1940, så har ikke nordmennene mindre grunn til å være det. I begge land var det så mange helt ut parallelle foreteelser ved selve besettelsen som tydet på en viss «muggenhet» i opplegget, at det ville ha krevd mer enn vanlig menneskelig godtroenhet om man skulle ha slukt rått påstanden om okkupan- tens ensidige overfallsvilje.

Tar man for seg de faktiske begivenheter som inntraff her i landet i de bevegede april dager 1940 og i den nærmest foregående tid — og lar man seg ikke bløffe av den såkalte offisielle krigshistories gloriøse fantastier, så vil den som tenker klart og nøkternt sterkere og sterkere bli påtvunget den oppfatning at slik som det hele gikk for seg kunne det faktisk ikke skje med mindre det på forhånd var lagt en bestemt plan.

Både i Danmark og i Norge hendte en serie av begivenheter hvis opprinnelse ennå ligger i myndighetenes beskyttende mørke. A referere disse hendelser har ingen interesse i denne

forbindelse. Likesom man i Danmark har konsentrert sin skepsis i spørsmålet: «Hvorfor skjøt ikke Middelfortet? På samme måten kan vi her i Norge samle det hele i det ikke så ganske ukjente spørsmål: — «Hvorfor skjøt ikke Mågerøy?»

At den krigshistoriske anretning ikke stemmer med oppskriften synes under alle omstendigheter mer og mer innlysende jo nærmere man er i stand til etterhånden å arbeide seg inn mot sakens kjerne. Det må nødvendigvis ennå befinne seg viktige opplysninger i myndighetenes «mørkekjeller». Hvis ikke ville det hele være for meningsløst, for utfordrende overfor normale menneskers tenkeevne.

I Danmark påstås det at man hadde en avtale med Tyskland. Her i Norge synes det berettiget å tro, at man måtte ha hatt en avtale med England. Og kan den tro underbygges dokumentarisk, så vil den norske 1940-års regjering tynges av et voldsomt ansvar på grunn av sine gjerninger og de to senere regjeringer på grunn av sine fortier.

Riktignok har fhv. utenriksmini-

Falt Hitlers siste og grusomste

har vært uten enhver verdi, og det er bare å håpe at det ikke er den slags «materiale» som Instituttet akter å bygge sin framstilling på. En pekepinn om den såkalte okkupasjonslitteraturs verdi ligger forøvrig i den prisreduksjon som bøkene har vært gjenstand for under det nylige realisasjonssalg fra de ulykkelige forleggere.

Å skrive en objektiv og sannferdig okkupasjonstidens historie er ikke hvermanns gitt. Det forutsetter et inngående kjennskap til stoffet, det krever en kritisk vurderings-evne og det krever også evnen til å lytte til andre enn til den «kompakte majoritet». Det er ikke prosedyre for tidligere standpunkter det nå blir spørsmål om, ikke forsvar for ens egen mer eller mindre funder-te åndelige prestisje. Det som skal sendes ut under et så fordringsfullt navn som Instituttet for Historisk Forskning, må være fritt for alt som smaker av det subjektive og utelukkende holde seg til det som er objektivt sikkert og holdbart. Historisk makkverk har vi sett nok av. Denne gangen venter vi oss noe annet.

Det skal ellers bli interessant å se i hvilken utstrekning Instituttet vil være villig til å låne øre også til oss fra «den annen front». Det ville sikkert ikke være til noen skade for resultatet, men tvertimot innebære en vesentlig fordel, om også vi kunne få et ord med i laget. Man skal ikke være redd for at vi skal luften personlige meninger. Vi har intet høyere ønske enn å kunne bidra til å dokumentere det faktiske og sanne.

Et spørsmål er det riktig nok om det ennå er tiden til å gå i gang med et arbeid som

SPANIA VIL ALDRI BLI KOMMUNISTISK IGJEN

sa vedkommende talsmann. Vi har opplevet nok av redsler her til å være immune mot den kommunistiske gift. Den spanske talsmann ga forøvrig uttrykk for sin forbauselse over at enkeltpersoner som i 1930-årene og begynnelsen av 1940-årene hadde gjort en betydelig personlig innsats i kampen mot kommunismen, tildels som frivillige på østfronten, i den senere tid har vist en unnfalende og «nøytral» holdning overfor kommunismen. Denne «uten meg mentalitet» er et svakhetstegn for den vesteuropeiske kultur, sa talsmannen. En ting er at disse antikommunister etter Tysklands kapitulasjon har gjennomgått mange lidelser og ofret mange år av sitt liv i fengsler og konsentrasjonsleire i Vest-Europa, men en annen ting er å svikte sin innerste overbevisning og sin fortid. Den som idag stiller seg likegyldig eller «nøytral» overfor kommunistisk overfall på Vest-Europa og på sitt eget land, avskriver hele sin fortid.

VI SPANIERE HAR ET BUDSKAP til alle som ble forfulgt av sine egne etter Tysklands sammenbrudd: Dere må fortsatt være trofaste mot Vest-Europa og mot Deres eget land. Der med hever Dere de lidelse. Dere har gjennomgått i fengsler og konsentrasjonsleire opp på et ennå høyere plan. Og selv om det er en avgrunn mellom Dere og de landsmenn som har forfulgt Dere og holdt Dere i fengsel, må Dere huske på at det er en uendelig større avgrunn mellom Dere og den asiatiske bolsjevisme! Vi har rett til å si dette, vi spaniere, fordi vi har opplevet kommunismen i vårt eget

må forutsettes å skulle bli et kildeverk for framtidens historieforskning. Tanken om en slik okkupasjons historie har vært oppe til drøftelse i Forbundet for Sosial Oppreisning. Man fant imidlertid at det ennå var holdt tilbake så meget stoff av vesentlig betydning for en riktig bedømmelse, at det foreløpig var for tidlig å ta tanken opp, og at man istedet ennå i noen tid fikk fortsette sitt innsamlings- og granskningsarbeid.

Kan imidlertid Instituttet for Historisk Forskning tiltvinge seg adgang til det som holdes gjemt og kan det behandle sitt stoff fritt og uhindret uten noe trykk fra oven, så meget desto bedre. I så fall hilser vi tiltaket velkomment på det varmeste.

H. G.

Falt Hitlers siste og grusomme våpen i hendene på amerikanerne?

Truman ga ordre til krigens frykteligste forbrytelse

Ble Hiroshima og Nagasaki bombet med tyske atombomber?

Remer.

To interessante rettssaker i Tyskland

Bonn-politikerne tar ikke kurser i fallskjermhopping og general Remer ønsker ingen attest for god vest-alliert holdning

Den engelske avisen «The Daily Telegraph» brakte den 19. mai sine lesere en melding fra Düsseldorf som vi ikke har sett i norske aviser, noe som er ganske bemerkelsesverdig ettersom meldingen beskjeftiger seg med den «nynazistiske» lederen for Sozialistische Reichspartei (SRP) i Tyskland, general Remer. Passer kan

Pariskonferansen slår sin egen rekord

Vi har tidligere gitt et glimt av hvorledes stedfortrederens møter i Paris arter seg. Konferansen har i de siste uker beflittet seg på å holde korte møter, forteller de svenske aviser. Delegatene samles, hvorpå fungerende ordfører spør om noen har noe å si, hvilket ingen har, hvorefter møtet heves. Rekorden hittil er 30 sekunder.

DA TYSKLANDS MOTSTANDSKRAFT begynte å ebbe ut tok ryktene om at Hitler hadde et fryktelig våpen, som skulle settes inn i krigene siste og utslagsgivende øyeblikk til å ta form.

... Ny næring fikk dette rykte etter Hitlers tale til noen av sine mest betrodde menn i slutten av 1944. Han kom da inn på at tyske vitenskapsmenn hadde avsluttet fremstillingen av et meget fryktelig våpen, som det ville være i strid med hans samvittighet å bruke — hvis ikke fienden kom til å true Tysklands vitale interesser. Og Hitler tilføyte: «Og da håper jeg at den almektige vil tilgi meg de siste få dager av krigen, for lengere varer den ikke, hvis vi tar dette våpen i bruk.

DEN TYSKES UNDERGRUNNSBEVEGELSE som allerede da var blitt godt organisert, ble på grunn av disse uttalelser som Hitler kom med, øyeblikkelig satt i alarmberedskap, og det nå så kjente forrederi, som muliggjorde at de allierte kunne sette igang den uventede forsering av Rhinen ble besluttet. Samtidig trengte russerne inn i Berlin og på denne måte ble Hitler avskåret og på en natt ble alle hans anstrengelser for å slå fienden tilbake umuliggjort.

Noen dager etter at Rhinen var forsert, kom det gjennom et amerikansk kringkastingsseiskap en sensasjonell melding, og som nesten på en uhorst måte beviste at Hitler ikke hadde bluffet da han i sin tale kunngjorde at han hadde et «meget grusomt våpen». I all korthet lød den amerikanske melding:

«I et mektig underjordisk verksted som vi kom ned i fant vi et nytt og ennå ubrukt våpen og hvis virkninger, etter hva vi kunne forstå, vil være så fryktelig og ødeleggende, at det ville ha vært ute med oss hvis det ble tatt i bruk».

DE AMERIKANSKE SENSASJONS JOURNALISTER hadde begått en kjempebomert. Det ble atskillig røre innen militære amerikanske kretser. For å skape ro omkring funnet ble det nedlagt forbud om å omtale det. Og i all hemmelighet ble det antall av ferdige bomber som amerikanerne fant ført over til USA.

ETTER TYSKLANDS KAPITULASJON fikk vitenskapsmennene i USA travle dager med å studere de hjemsendte bomber. Det ble sendt bud til mange land med innbydelse til alle som gikk for å være atom-eksperter bl. a. fikk også dansken Niels Bohr en innbydelse.

SOM EN NYFIKEN GUTTUNGE og uten grunn fant president Truman at nå skulle han vise verden at han var kar til å lage bølger. Hans samvittighet var ikke så ømfintlig. En uvitende flyver ble sendt til Japan med et par av de tyske bomber, som odela de to blomstrende storbyer, Hiroshima og Nagasaki. Denne bedrift er uten sammenligning krigens mest omfattende forbrytelse, fordi bombingene var helt upåkrevert. Men amerikanerne ble jo seierherter, og da tales det ikke om forbrytelser, derimot blir det både talt og sunget om heltegjerninger og dyktighet. I og med Trumans bombing av de to japanske byer måtte verden tro — ja, nå er det bevist at USA hadde atombomben og at det var USA vitenskapsmenn som hadde oppfunnet den.

EKSPERIMENTENE PÅ BIKINI viser imidlertid noe annet. Stor og hestblende verdensreklame ble laget om kring denne begivenhet, som fant i 1946. Verdens største sirkusnummer ble laget. Det er imidlertid en svindel som ble avslørt. Den i USA fabrikkerte bombe kunne ikke drepe de få dyr som var anbrakt på et skip for anledningen. Og etter programmet skulle skipet ha vært smadret til støv. Da det hele var slutt lå skipet like uskadd og gjetene stod tilfredse og tygget drov. Etter dette eksperiment er de senere forsøk blitt foretatt i all hemmelighet.

ninger og de to senere regjeringer på grunn av sine fortelser.

Riktignok har fhv. utenriksminister Halvdan Koht offisielt benektet tilstedeværelsen av en forutgående avtale. Men herr Koht får ha oss unnskyldt at vi ikke anser en slik nektelse for avgjørende. Vi vil ikke dermed ha beskyldt utenriksministeren for bevisst å ha gjort bruk av en såkalt «politisk» nektelse. Selv om det grenser til det utrolige, kan det allikevel ikke utelukkes at herr Koht i de bevegede dager har spilt rollen som en politisk søvngjenger og at

— Fortsettes side 3 —

En av Goebbels's mest betrodde medarbeidere,

Hans Fritzsche, er nå ansatt som reklamesjef i det store industriseiskap Friseke und Höpfer i Erlangen. — Fritzsche ble sammen med Hjalmar Schacht og Franz von Papen frikjent ved domstolen i Nürnberg i 1946. Han ble imidlertid dømt ved en tysk avnazifiseringsdomstol og fikk fengselsstraff. Allerede for flere måneder siden ble han løslatt og går nå inn i det praktiske liv. Det synes gå lettere i Tyskland med de frigitte enn det gjør i Norge, men så var det jo Norge som vant den annen verdenskrig!

2000 «okkupasjonsbarn» i Wien

Amerikanerne leder

Ifølge meddelelser i svenske aviser er det ialt 1997 «okkupasjonsbarn» i Wien, d.v.s. barn hvis fedre tilhører de fire okkupasjonsmakter. Som barnefedre leder amerikanerne stort, idet hele 896 barn har amerikanske fedre. Deretter kommer russerne med 635 barn, englenderne med 319 og endelig franskmennene med 147.

Det skulle egentlig ha vært mange flere, forteller de sakkyn-dige. Under den første okkupasjonsstid hørte nemlig voldtektene til dagens orden, mens de nå er sjeldne. De skjedde under så fryktelige former at myndighetene så gjennom fingrene med kunstige aborter, tiltross for at den østerrikske lov er meget streng på dette område og tiltross for at den katolske kirke apsolutt forbyr denslags inngrep.

Da den russiske kommandant i Wien fikk rede på at en mengde mødre skylte på russerne for å oppnå abort, oppfattet han dette som en «diskriminering» og ga ordre om at alle instrumenter som kunne brukes til kunstig svangerskaps avbrutting skulle fjernes fra sykehusene, hvilket også skjedde. Som kjent er i Russland kunstig abort strengt forbudt.

Redaktør
Arvid B. Arntzen

Forretningsfører
Per Kvendås

Postboks 41, Kristiansund N.
Abonnementspris kr. 16,00 pr. år
Utgitt av Interessentskapet 8. Mai

Er det ikke en messe verd?

DET VAR EN GANG det het så smukt: My house is my castle — mitt hus er min borg — og ved dørterskelen opphører annenmanns rett. Men se, det er lenge, lenge siden, for det var dengang da den personlige frihet rådet i landet, før termittens tid. Det var dengang, da vi ennå hadde arbeider-, bonde- og borgerstoltheten i behold, før det halv-kommunistiske demokrati begynte å overføre all handel og vandel til den allmektige stats hånd, før vi alle var registrert og rubrisert i inkvisitoriske manntall og før vi politisk revolusjonære fikk vårt fingeravtrykk m. v. i fengselsvesenets arkiver som en ufeilbarlig adressebok for nye okkupanter, hva enten de kommer utenfra eller oppstår innen vår egen midte. Men — innvender de rettroende — nå har vi da stemmerett og folkestyre og statens forsorg for alle, som engang var på skyggesiden. Javel, alt dette har vi og våre forfedre vært med på å kjempe frem, men det finnes ingen stemmerett, intet folkestyre, ingen forsorg, som tross alt kan oppveie tapet av eiendomsretten og retten til å skape sin egen lykke og fremtid uten å krenke landets lover. Og dette viser, at det så lovpriste folkestyre kan være helt udemokratisk. Folkestyret gir hele den såkalte politiske frihet til folket på bekostning av den personlige frihet, som burde og skulle være ryggraden i folket. Mitt hus er ikke lenger min borg, mitt privatliv er blitt en utstillingsvare i statens projektørlys, og alle mine handlinger skal registreres og oppsummeres med de nødvendige bilag.

Det er kanskje noen som vil si, at dette er forbitrelsens overdrivelser. Men les bare dette lille avsnitt av Trondheim likningsråds vårbudskap til den gamle og litt søvnige byens beboere:

«B. Representasjonsgodtgjørelse.

- 1) Mottakeren skal ta med godtgjørelsen som inntekt, når denne er fastsatt til et bestemt beløp pr. år, pr. måned eller dag eller til en rund sum i det enkelte tilfelle. Det samme gjelder ethvert beløp som er utbetalt til representasjon i mottakerens hjem. Det samme gjelder også refusjon av regninger fra Vinmonopolet, fra tobakksforretninger eller fra forretninger som fører matvarer (jfr. 1, B. 1).
- 2) Den som gjør krav på fradrag som utgifter til representasjon må vedlegge nøyaktig spesifikasjon av utgiftene og for hver utgiftspost gi opplysninger om hvilke personer som var tilstede, hva som begrunnet representasjonen og om det foreligger originalbidrag. Uten disse opplysninger kan likningsrådet vanligvis ikke godkjenne noe fradrag.»

De fleste som leser dette vil vel gni seg i øynene og spørre: Hva blir så det neste? Hvis du har et pliktselskap og du mener deg berettiget til fradrag i skatten for utgifter til det, må du altså vedlegge liste over gjestene slik at skattevesenets funksjonærer skal kunne vurdere berettigelsen av hjemmets gjestfrihet. Den som vil være på den sikre siden, bør vel helst gå til likningsvesenets skranke og få godkjent gjestene på forhånd, og skrittet er sanneligvis ikke langt fra denne skranke til politiets protokoller, hvor man selv uten å vite det kan ha sin spesielle rubrikk.

Det er ikke å komme forbi at stat og kommuner må ha penger til sin dyrt og byråkratisk styrt forretning. Det er jo nivellerings velferdsstat med tilliggelser som skal ha armslag, og da får arbeidsmaurene henge i. Men friheten, den personlige frihet og hjemmets frihet, er etterhånden blitt til eventyrets gyldne drøm om det som engang var. Og det skjer i «demokratiets navn» i termittstatens ånd

Er det ikke på tide at vi reiser en folkebevegelse mot alt dette, en folkebevegelse for sann frihet under sosialt ansvar? Da vil vi kunne få det samme demokrati med likevekt mellom den politiske og den personlige frihet. Da kan vi også finne muligheter for at de

Vennligst betal

kontingenten
snarest.

HILSEN TIL

Av de mange hilsener, som vi har fått i den siste tid, skal vi gi noen korte utdrag:

— Håper at alt blir gjort for å trykke «8. Mai»s eksistens og framskritt.

— Det ville være fint om «8. Mai» kunne komme ut noe oftere. Dette forutsetter jeg bare er et første skritt henimot noe enda mere fullkomment.

— Ja, det er nå «8. Mai» som er avisen da, og det er gledelig at det tekniske og redaksjonelle apparat i det senere er forbedret slik at det nå er lettere og lese. Jeg ønsker tillykke med arbeidet og fortsatt fremgang og forbedring.

— Bladets anseelse er i stadig fremgang og denne burde ha vært langt bedre. Når det ennå ikke er lyktes, er feilen utelukkende de tidligere NS-folks egen skyld — feilheten er for stor.

— Hold fram som du støyner.

— Jeg liker meget godt «8. Mai» som skriver så megen sannhet og ønsker Dere lykke til fortsatt frigjøringsarbeide.

— Jeg benytter anledningen til å takke redaktør og bladstyret for utmerket arbeide.

— Avisen blir stadig bedre og bedre, mer og mer forfriskende å lese, saklig og ikke så meget personlige sorger og bekymringer. — Mine varmeste ønsker for «8. Mai»s fremtid og takk for stabens utrettelige arbeide.

— Hovedsaken er ikke hvor ofte bladet kommer ut, men selve innholdet. For meg ser det slik ut: Så skarpt som mulig, men også så nøkternt som mulig.

— Og så ønsker jeg å se uavhengige personligheter bak min avis. Den savner jeg hos pressen i alminnelighet og hos politikkerne idag. Alt synes å være blitt smartnes og forretning, uttrykt amerikansk business. Jeg håper at bladet vil utvikle seg til en storavis som representant for norsk ærlighet og rettssans. Lykke til!

— Jeg ser det som et lyspunkt, at vi har «8. Mai» som kan sette dagens makthavere på plass. Så,

Blir den militære straffelov endret

Politiske militærnektere godtas ikke. Det er konklusjonen på den interpellasjon som var opppe til behandling i stortinget 4. mai. Justisministeren uttalte at verneplikten må være rettslig og moralsk forankret i likhetsprinsippet, men det kan oppstå samvittighetsspørsmål hos enkelte som man ikke godt kan se bort fra. Man kan imidlertid ikke frita folk fra militærtjeneste, fordi det er deres oppfatning at Norge fører en gal utenrikspolitikk. — Imidlertid frikjente både krigsretten og høyesterett i 1950 en soldat, fordi det var hans overbevisning at den utenrikspolitikk Norge fører ikke tjener fredens sak. Justisministeren mener at høyesterettsdommen var uklar og at vi bør få en ny høyesterettsdom slik at kjernepunktet kan klarlegges. — Det er mulig at den militære straffelov kan endres slik at den blir enkle og mere lettforståelig.

Vi tar dette til underretning og skal følge sakens gang. Men inntil videre er de fleste NS-folk fradømt retten til å tjene i rikets krigsmakt og vi har forsvarsdepartementets ord for at dette står ved makt. Vi kan således la våpnene hvile, mens femte kolonnen blir innkalt, for den kan i hvert fall ikke påberope seg religiøse grunner og vil vel også gjerne lære våpenbruk for påkommende tilfelle.

Man skal jo representere

Den uærbødige Gambrinus i «Tønsbergs Blad» skriver:

Det fortelles en uartig historie fra en norsk stabelavløpningsmiddag (betales for to ord) i Göteborg for et par år siden. En av våre mest kjente skipsredere hadde fått den tilstedeværende norske stasrådrue til bords. Som bekjent deltar det siden 1945 alltid en statsråd ved våre stabelavløpninger, idet demokratiet b. a. inne bærer at det ikke som før er statsråder som eier de skipene som går på vannet. Nu er det statsrådene som bevilger valuta og annen nødvendig løyve til dem. Champagneflaskene knuses så å si mot deres storsinn. — Derfor var da en statsråd ankommet i sin bil også til denne stabelavløpning, og han hadde sin frue med. — Hun underholdt sin bordkavaler om opplevelser i forbindelse med det forrige skip hun så å si hadde båret til dåpen. Det var i Italia.

— Det var skrekkelig dyrt dernede, og valutaen strakk jo ikke langt, fortalte hun. Men jeg så noe ut dertøy som var så lekkert at jeg simpelthen ikke kunne dy meg, jeg måtte kjøpe det.

— Det gjorde De rett i, frue, sa hennes bordherre alvorlig. Man skal jo representere.

Tjsekkoslovakia bryter ut?

Kontrollerte rapporter som stadig innløper fra Tsjsekkoslovakia, må ut på debattasjon eller såvel in-

Vår forsvarspolitik og vår utenrikspolitikk

Av tannlege, kaptein P. Langlo, Trondheim

I «Adresseavisen» for 8. mai finner vi følgende artikkel av den uforferdede sunnmøring og kjemper fra 1940, tannlæge og kaptein P. Langlo:

Kvinnene kan frigjøre våpenføre menn i forsvaret, står det å lese i referatene og omtalen av det nett opp avholdte lottemøte.

Dette er vel og bra alt sammen.

Vi ser nå for tiden mange foreteelser som skulle vitne om at Norge nå er i ferd med å bygge opp ett sterkt forsvar. Imidlertid synes jeg at disse tiltak i det store og hele ikke fører fram til målet. Jeg synes det blir som oftest til noe som minner om «hobbyer» eller «tidartrøyte» i de fleste tilfelle.

Skal vi kunne gjøre oss opp en begrunnet mening om vårt forsvar idag bør vi først ta et oversyn over hvorledes de våpenføre menn som allerede er frigjort for vårt forsvar, blir anvendt.

For det første må det være klart for oss at vi ikkun har 4 divisjoner som skal utgjøre vår hovedstyrke. At det er en for liten styrke, er vel de fleste enige om. Dette gjelder den tallmessige styrke. Hvorledes det for

Miskjent.

Fra «Tønsbergs Blad» henter vi følgende:

Hr. Oksvik har funnet ut, at arbeiderpartiet er miskjent. Det tillegges hensikter, som det ikke nærer.

Således statsmonopoler. Det er med sorg man har innført slike. — Det er ikke så at kraftformonopoler er en fortsettelse av statsmonopoler, det er avslutningen på slike. Nevnelsen av medismonopol må ha vært en misforståelse.

Hr. Oksvik har her gitt en forklaring, som gir en helt endret forståelse av arbeiderpartiets tendenser i de siste hundre år.

Marxismen har aldri vært ment alvorlig. Den har vært et propagan damotiv til å oppvekke de sløve og skremte motstandere.

Revolusjon har aldri vært påtenkt.

Når Gerhardsen lot seg dømmes for forsvarsfiendtlig opptreden i 1924 sammen med Torp, Hønsvald etc. var det bare symbolsk. Olsen-Hagen og Tranmæl ble jo også løslatt fra bodsfengslet for å drive samfundsgavnlige virke i stortinget

Gerhardsen fikk straffen nedsatt p. g. a. ungdommelig uerfarenhet.

Og fradømmelsen for 10 år av retten til å tjene i rikets forsvarsmakt ville selvsagt bare oppflamme hans interesse for forsvaret.

Likens at han opphisset arbeiderne mot «beddelsen Mannerheim» og fikk hindret hans besøk i Oslo.

At han i 1931 preket revolusjon på Menstad, var en lignende forberedelse.

At Nygaardsvold året etter kalte de mishandlede politifolk der for hospitalister og lojvanderer likens

holder seg med utdannelsen av disse styrker skal jeg ikke uttale meg så sikkert om, men jeg tillater meg å minne om den kritikk som i den senere tid er framkommet i pressen nå sist om beredskapsøvelsene.

Er denne kritikk riktig, står det dårlig til med utdannelsen av våre soldater. Altså: Først har vi et lite antall soldater og for det andre er disse etter hva mange mener, dårlig utdannet.

Hvis dette er tilfelle, er det etter min mening bedre ingen soldater å ha. Foruten de 4 divisjoner har vi Hjemmevernet.

Hjemmevernet består av ca. 120 tusen mann. Det vil si ca. 6—7 divisjoner, og som jeg før har skrevet, mener jeg at vårt beste soldatmaterielle er å finne i denne styrke.

Hjemmevernet har våpen, uniformer og lønnet befal. Deres utdanning til soldater kan imidlertid regnes i timer, og av denne grunn høyst mangelfull.

Disse menn bør få sin utdanning supplert så snart som mulig. Hva hjelp er det i at kvinnene frigjør våpenføre menn, når disse ikke får en fullverdig soldaterutdanning?

Man bør også være oppmerksom på at der er framkommet ytringer om fra rettslærde menn at vårt hjemvern i sin nåværende tilstand kan av en fiende bli tatt og behandlet som partisaner. Det er ikke svært mange ukene siden avisene her i byen hadde et referat fra et foredrag i hvilke en av våre rettslærde framholdt dette.

Jeg mener at det snarest bør bringes klarhet i dette spørsmål og formulerer det derfor således: Kan vårt hjemvern slik som dette er utrustet og utdannet bli tatt som partisaner?

Våre ansvarlige myndigheter plikter å få klarlagt dette spørsmål. Det er nok flere som har interesse av det.

Jeg synes det er god grunn til å spørre som jeg gjør, når de rettslærde nærer tvil om forholdet. Vi bør ikke sann uten videre se bort fra fagmannens mening i et så viktig spørsmål. Vel er de menn som styrer vårt land, ikke fagfolk, men jeg er og så oppmerksom på at like fullt får det norske folk ta konsekvensene av dette — både de vonde og gode.

Dette vårt hjemvern kunne bli til 6 a 7 førsteklases divisjoner ved tilstrekkelig øvelse og utstyr.

De ordinære divisjoners antall er 4. Legger vi så disse 6 til får vi 10. Så har vi gående ca. 8000 frontkjempere. Disse er iallfall jevn gode med en divisjon, og det blir 11.

Til slutt kan vi ta alle som er fradømt retten og dermed plikten til å gjøre tjeneste i rikets krigsmakt, det blir tilsammen minst 1 divisjon. — Slutsum 12 divisjoner.

Til denne siste divisjon kan man så sette befal som er fradømt sin militære stilling.

Denne divisjon vil ikke komme til å lide av befalsmangel eller dårlig utdannet befal.

På denne måte kunne vi her i landet stille relativt like mange divisjoner som Sverige gjør. Og er det noe uymelig i dette, når vi tar i betraktning den utenrikspolitikk vårt land

maurene henge i. Men friheten, den personlige frihet og hjemmets frihet, er etterhånden blitt til eventyrets gylne drøm om det som engang var. Og det skjer i «demokratiets navn» i termittstatens ånd.

Er det ikke på tide at vi reiser en folkebevegelse mot alt dette, en folkebevegelse for sann frihet under sosialt ansvar? Da vil vi kunne få det samme demokrati med likevekt mellom den politiske og den personlige frihet. Da kan vi også finne muligheter for at de dyktigste blir ledere, mens den alminnelige mann gjennom sin stemmerett har kontrollen over det hele. Det er jo oppriktig talt noe av et folkebedrag å gi folket en tilsynelatende bestemmelsesrett for så, om det går galt — slik som i dag — å kunne si at det som er skjedd og som skjer, det skjer etter folkets uttrykte vilje. Sannheten er vel den, at folket har et eneste ønske, og det er å bli anstendig regjert og regjert minst mulig. Er ikke det en messe verd å oppfylle dette ønske?

Forbundet krever at erstatningsdirektoratets tvangsinnfordring stanses

En sakkyndig revisjonskomite bør ta seg av saken
Et velbegrunnet krav sendt Justisnemnda

Den 9. april 1951, sendte Forbundet for Sosial Oppreislning et lengere skriv til Stortinget ved Justisnemnda.

Skrivet gjalt Erstatningsdirektoratet, som siden årsskiftet har intensivert sin virksomhet når det gjelder innfordring av beløp som

domstol og påtalemyndighet har pålagt de som har vært implisert i Landssvikoppkjøret.

Forbundet retter tilslutt følgende henstilling til Stortinget:

1. å foranledige at all tvangsinnfordring stanses inntil Stortinget har fått anledning til å overveie landssvikoppkjørets økono-

nes og forretning, den personlige frihet og hjemmets frihet, er etterhånden blitt til eventyrets gylne drøm om det som engang var. Og det skjer i «demokratiets navn» i termittstatens ånd.

— Jeg ser det som et lyspunkt, at vi har «8. Mai» som kan sette dagens makthavere på plass. Så, lykke til og hilsen.

— Jeg ønsker «8. Mai» all mulig fremgang etter sannhetens og rettferdighetens retningslinjer og hilser dets ledelse og styre hjerteligst

MOT SLUTTEN AV SIN STORE

tale for Kongressens medlemmer siterte MacArthur den gamle soldatersang «Gamle soldater dør aldri, de forsvinner bare». Dette er begyndelsen til en stor slagver, og den blir lansert av ingen mindre enn Bing Crosby, som har funnet den originale tekst i et gammelt engelsk sanghefte. Han sier at melodien er storartet og snart får vi den vel både på gramofonplater og kanskje i radio, hvis da ikke de, som har makten over radioprogrammene imens har funnet ut, at MacArthur er en for stor påkjennning for det demokratiske sinnelag.

2. at det som resultat av en slik drøftelse blir gitt direktiver som står i samsvar med den aktuelle situasjon og de rettsprinsipper som vesteuropeiske kulturstater ellers har ansett seg forpliktet til å hevde.

En konsekvens av dette må bli at Stortinget foranlediger nedsatt en sakkyndig revisjonskomite som får til oppgave å gjennomgå og å avgi

Tsjekkoslovakia bryter ut?

Kontrollerte rapporter som stadig innløper fra Tsjekkoslovakia, går ut på sabotasjen øker såvel innen industrien som ved jernbanene. I de to siste måneder er det inntruffet et stadig stigende antall jernbaneulykker. Skinner fjernes, signalanlegg settes ut av funksjon, godstog sprenges i luften ved hjelp av tidsinnstilte bomber.

I industribedriftene ødelegger arbeiderne uerstattelige maskiner ved å strø sand i dem.

Til tross for at Kreml med hård hånd slo ned alle «titoistiske» tendenser innen det tsjekkiske kommunistparti for en tid siden, vet man at stadig flere kommunister både i ledende og i mindre stillinger forbereder seg på den dramatiske dag da Tsjekkoslovakia vil bryte ut av det stalinske jerngrep og — på samme måte som Jugoslavia — finne sin plass på den side av jernsteppet.

Den tsjekkoslovakiske hjemmefront vokser i styrke fra uke til uke og vestlige iakttagere anser det ikke for utelukket at det vil komme til en omveltning i løpet av sommeren.

innstilling også i de økonomiske saker der dekning allerede har funnet sted. Det skjuler seg megen ulykke og mange tragedier bak dokumenthaugene i Erstatningsdirektoratets arkiver. Og også megen urett. Idag bør hele det norske folk være interessert i at dette blir klarlagt og bøtet på. Og helst så snart som overhodet mulig.

derne «bøddelen Mannerheim» og fikk hindret hans besøk i Oslo. At han i 1931 preket revolusjon på Menstad, var en lignende forberedelse.

At Nygaardsvold året etter kalte de mishandlede politfolk der for kapitalistenes leieivender likeså.

At han som statsminister i 1935 sa, at en uslings siste utvei var å bli nasjonal må forstås på samme måte.

At Monsen erklærte, at hans livsoppgave var å ødelegge forsvarret og forsvarsviljen i det norske folk, må også bare forstås som en forberedelse til atter å bli forsvarsminister.

Angrepene på kongedømme, fedreland og forsvar må forstås på samme måte. Det var en ulykkelig kjærlighet, som mente det motsatte av det som ga seg uttrykk.

Når der sies, at man setter pris på og skatter folket høyt, er der atter dem, som misforstår Oksvikingen.

Helmdal.

DET ØSTTYSKE KOMMUNISTBEHERSKED E BLAD

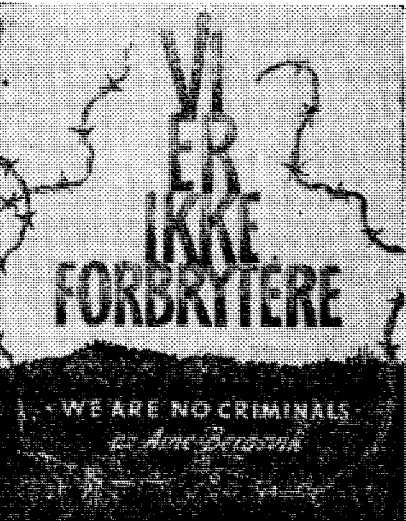
«Nationale Front» oppfordrer befolkningen til å være mere nøye-regnende og aktpågivende. Som eksempel på sløvheter nevner bladet at det i de siste seks år på en ruin i Østberlin har hengt et skildt med følgende tekst: «Autorisert skredderi for uniformer til alle nasjonalistiske partiorganisasjoner». Og det synes bladet er seks år for lenge. Men — hvem vet, hva det kan komme.

Denne divisjon vil ikke komme til å lide av befalsmangel eller dårlig utdannet befall.

På denne måte kunne vi her i landet stille relativt like mange divisjoner som Sverige gjør. Og er det noe urimelig i dette, når vi tar i betraktning den utenrikspolitikk vårt land har ført de siste år?

Min mening er at enten får Norge bygge opp et forsvar som virkelig er et forsvar, eller så får det endre sin utenrikspolitikk.

P. Langlo.

Boken sendes portofritt mot innsendelse av kr. 10,00 til postgironr. 818 27 eller direkte til «8. Mai», boks 41, Kristiansund

Utenrikskronikk

Det store forræderi

Vi sluttet vår forrige kronikk med å stille spørsmålet om opposisjonen mot sovjetstyret vil komme vestmaktene tilgode, om det for alvor bryter løs i oppkjøret mellom øst og vest. Her er et av svarene.

Den nasjonale kosakkomite i Paris har nylig offentliggjort en redegjørelse for de nærmere omstendigheter hvorunder 25,000 antikommunistiske kossakker ble utlevert til Moskva i 1945. Den er en eneste anklage mot vestmaktene for forræderi mot frihetens og humanitetens prinsipper og den er så lite kjent, at vi skal gi en kort gjennomgåelse av det historiske forløp.

De tolv kossakkstammer i det gamle zarrike, som fra gammel tid bodde i Don-, Kuban-, Terak og Uralområdene, trådte umiddelbart etter revolusjonen i 1917 frem som fanatiske motstandere av bolsjevismen. Da de tyske ar-

meer i 1918 rykket frem til Don, allierte kossakkene seg med dem i kampen mot Moskva og dannet under tysk beskyttelse politisk selvstendige provinser. Etter tyskernes sammenbrudd fortsatte kossakkene å kjempe hånd i hånd med de hvite russere under generalene Aleksejev, Denikin, Koltjak, Judenitz og Wrangell — en kamp som varte hele fire år og som kostet kossakkene strømmer av blod. Etter evakueringen av Krim førtes kossakkene sammen med sine familier over til Balkan, hvor deres militære organisasjon ble holdt vedlike. Da den annen verdenskrig begynte, trådte samtlige offiserer og størstedelen av de menige inn i den tyske arme — så stort var hatet mot Stalins styre og så sterkt var vennskapet med tyskerne. Etter den tyske okkupasjon av de gamle kossakkprovinser sluttet nye titusener sovjetkossakker seg til ty-

skerne og dannet egne formasjoner, som utmerket seg i kampen mot Moskva. I de siste krigsårene kjempet første kossakkdivisjon mot Tito i Jugoslavia og befant seg i mai 1945 ved Drava. Etter den tyske kapitulasjon under Dönitz vegret kossakkene seg mot å gå i fangenskap hos Tito og den 8. mai løsgjorde de seg fra fienden og slo seg igjennom fra den kroatiske sekken til engelsk mennene i Slovenien. Den 11. mai overga 4000 kossakker seg og ble engelske krigsfanger, samtidig som andre kossakkavdelinger kapitulerte for engelskmennene i Nord-Italia. Flere steder i Italia, Jugoslavia og Østerrike ble det dannet kossakleirer, hvor kvinner og barn ble med, og de stillet seg under vestmaktene beskyttelse.

Dette kjente russerne til og det ble arbeidet ivrig fra Moskvas side for å få kossakkene utlevert, og da deres propaganda utpekte kossakkene som spesielle SS-formasjoner, ble de internert under den skarpeste bevoktning. Den 23. mai ble det så truffet overenskomst i Wien mellom Moskva og vestmaktene om utlevering av kossakkene. Man så helt bort fra

den kjennsgjerning at majoriteten av dem (70 pst.) ikke lengere var sovjetborgere og karakteriserte dem som forredere og desertører fra den røde arme. I første omgang gjalt det utleveringen av alle offiserer, omlag 2750 mann. Av disse lykkedes det nær 600 å flykte eller begå selvmord, og Moskva måtte nøye seg med å ta 2146 av offiserene. — Den 31. mai ble den legendariske kjempe, general Sjkuro, utlevert fra sykehuset i Graz til bolsjevikene, han hadde under kampene i 1918—20 vært en av de farligste motstandere.

Disse utleveringer ble kjent blant de øvrige kossakker og en masseflukt fra interneringsleirene begynte. Noen klarte å gjemme seg i tyske leirer og opptrådte som tyskere. På den måte reddet de livet.

Generalenes skjebne ble en eneste stor tragedie. Den gamle ataman Kulakov ble overrasket av sovjetstyrkene i Tyrol og der kjempet han og hans kamerater til siste blodsdråpe. I Graz ble tolv kossakkgeneraler utlevert til sovjettroppene, blant dem Sjkuro, Krasnov og Panyiz, og de ble transportert til Moskva hvor de

etter den vanlige teaterrettergang måtte vandre til galgen. — Av de øvrige offiserer ble mange skutt allerede på veien til Wien og resten ble ført til Berlin, hvorfra de ikke har vendt tilbake. De, som klarte å rømme, varslet de øvrige kossakleirer og der ble det utspillet hjerteskjærende scener. Selv kvinner og barn skulle utleveres, og i sin fortvilelse henvendte de seg telegrafisk til Erkebiskopen av Canterbury, Montgomery og Eisenhower om hjelp — men alt forgyves. Deres skjebne var beseglet og de ble ofret på det sovjetanglosaksiske vennskaps alter. — Ut av leirene i Linz, Hessen, Farelle, Mannheim, Degendorff, Dachau, Kempten og Planting ble kossakkene og deres familier drevet med hugg og slag. Kossakkene forsvarte seg og sine med fortvilelse, kvinnene kastet seg foran bilene, sprang mot maskinpistolene eller søkte døden på annen måte. Alt dette foregikk under anglosakernes seirrike bannere, sier kossakkomiteen i sin beretning.

Tilsammen ble 25,000 kossakker menn, kvinner og barn utlevert til Moskva og døden. Men tusen-

vis av deres kamerater er fremdeles i Tyskland og de har svoret evig hevsn. Men — kommer de til å gå med vestmaktene mot Moskva? Nepp. Men gjerne sammen med tyskerne, deres kamerater i kamp og lidelse.

På denne måte sluttet en frihetsillusjon i 1945 for mennesker som allerede for tretti år siden så bolsjevismens virkelige ansikt og som modig tok kampen opp mot Moskva. Allerede den gang tiet den frie verden og forrådte dem tilslutt i 1945 ved å utlevere dem til Moskva og døden.

Det er vel unødvendig å kommentere denne tragedie. De nasjoner, som taler så høyt om menneskerettighetene, har vel ikke stort å skulle ha sagt, når det gjelder forræderiet mot kossakkene, ja heller ikke mot de mange andre som så faren fra øst og handlet deretter, mens vestmaktene stirret seg blind på det spøkelse, som bakkmennene hadde fremmanet i sin egen stille kamp om verdensherredømmet. Tragedien er for såvidt ikke slutt ennå, men Nemesis lever.

Husk kontingenten

Det er på tide at «de norske myndigheter» lar folket få vite det som er skjedd.

Ingen hensynstagen til person, hvem det enn er, må stå hindrende i veien.

— Fortsatt fra side 1 —

han lite eller ingen ting visste om det som gikk for seg. Det har jo bekreftet seg senere at det var særdeles mange ting som herr Koht svevet i uvitenhet om. Inntil videre kan vi et ethvert fall gå med på å forutsette hans gode tro — eller rettere sagt godtroenhet. Det er bare den ting å merke at denne er uten enhver betydning for selve det essensielle spørsmål:

Har det i Norge forut for den tyske okkupasjon foreligget en avtale med England ved hvilken norske myndigheter gikk med på Norges besettelse av vestmakttrupper?

At den engelske regjering tvang den norske til uøytrale handlinger viste reder-avtalen om avståelse av tanktonnasje i november 1939 - og februar 1940. At den engelske minister i Norge — og ikke minst den engelske marineattasje — følte seg på «hjemmebane» her i landet, viste deres holdning våren 1940, ikke minst den 8. april om kvelden da den engelske marineattasje ga de norske marinemyndigheter på Horten påbud om å avholde seg fra mineutlegging i Oslofjorden. At den engelske marineansøkerkysten som høvelig operasjonsfelt for Nord sjøflåten, viste bl. a. den av Churchill personlig dirigerte kampanje i Jøssingfjorden, der norske krigsfarøyer pent måtte spille den passive tilskuers rolle overfor engelske krigshandlinger på norsk grunn. Og at British Security Service i god tid hadde sikret seg kontakten på innflytelsesrikt norsk hold, viser de notoriske opplysninger som det om sider lyktes å presse fram om den mystiske bilhandler «Eric Smith» og hans pågående virksomhet på et av Oslos høytliggende punkter. Vil ellers noen ha et oppløftende bilde av norsk selvstendighet kontra engelsk imperatisme kan han bare slå opp i Undersøkelleskommissionens bind VI, side 70—72 og side 81. Det er lesning til å få forståelse av.

Meget har vi på vår side hittil klart å røke ut. Men meget står også igjen. Og spesielt når det gjelder den formodede gjensidige forståelse forut for 9. april 1940 sier det seg selv at de som har interesse av det, har prøvd å låse godt igjen etter seg.

En og annen gang dumper man imidlertid plutselig opp i saker og ting som gir et streif av lys inn i mørket og som i en vesentlig grad bestyrker en i ens formodninger. Nettopp nå har vi et eksempel på dette. Og slett ikke noe dårlig eksempel heller.

Chr. Michelsens institutt for vitenskap og åndsfrihet gir på femte året ut et skrift som heter «Internasjonal Politikk». I nr. 2 for i år finner man på s. 57 en særdeles interessant bokanmeldelse av Oddvar Aas, under-

liknende sensasjonelle og nye påstander som forfatteren kommer med i omtalen av Norge, men det er her ikke plass til å hefte seg ved enkelthetene. Admiral Assmanns konklusjoner når det gjelder Norge felttoget er i korthet følgende:

Det var folkerettslig fullt berettiget etter den britiske minelegging og de britiske forberedelser til landing i Norge. Det medførte at Tyskland fikk utmerkede ubåthavner og framskutte flybaser for bombing av konvoier. Men det var en militær belastning for så vidt som okkupasjonen krevde betydelige styrker som med fordel kunne vært benyttet ved fronten. Politisk var Norge-felttoget en total skuffelse, idet eksperimentet med en quislingregjering fikk storparten av nordmennene til å vende seg mot Tyskland. Assmann skriver videre at noen mindre egnede som riks kommissar enn Terboven kunne han ikke tenke seg. Derimot hevder forfatteren at den tyske soldat utmerket seg ved en anstendig og hensynsfull opptreden overfor det norske folk. Forfatteren gjentar flere ganger at «Die Wehrmacht» hadde gjort det ikke bare mulig, men endog sannsynlig at det kunne komme i stand et tysk-norsk vennskap, men at Terbovens metode gjorde en slik utvikling umulig. Derfor — skriver han — slo

ikke det norsk-tyske vennskapet røtter, og okkupasjonen av Norge ble bare «en historisk episode som bare har etterlatt smertelige erindringer hos beboerne av dette land som på så mange måter står oss nær.»

Anmeldelsen bærer bud om en bok som i høy grad burde interessere norske lesere, og det skal formentlig også senere bli anledning til å komme tilbake til den. I nærværende forbindelse er det bare grunn til å feste seg ved den setning, som vi har tillatt oss spesielt å framheve: at britiske og franske generalstabsoffiserer så tidlig som i midten av februar 1940 og NB! i forståelse med norske myndigheter utså seg passende landingssteder på norsk jord.

Viseadmiral Assmann får attest for å være en objektiv og pålitelig forfatter. Han har et materiale til rådighet som få andre, ikke bare tysk, men også britisk. Det er ingen grunn til å tvile på at det han anfører medfører full riktighet.

Hva har så de samme norske myndigheter, som midt under vår norske «nøytralitet» bisto den ene parts generalstabsoffiserer på så aktiv en måte, å si? Er det noen som vil innbilde seg at denslags inspeksjon som det her snakkes om, kunne foregå på noen enkeltmanns initiativ og at den var den daværende norske regjering ukjent?

Anei, ganske visst har vi vært vant til å se litt av hvert innen vår hjemlige administrasjon, men en grense er det dog for alt. Så spent og så farlig som situasjonen dengang var, er det simpelthen utelukket at herrene Nygaardsvold, Koht og Ljungberg kunne ha vært uvitende. Visstnok bedyret de samme tre herrer i Skanke-saken sitt manglende kjennskap til Norges kapitulasjon, men den nektelse ble ettertrykkelig gjen-drevet. Og likedan vil det sikkert gå også her.

Men når nå først det er på det rene at det har vært denslags maskopi som her nevnes mellom norske myndigheter og vestmaktsoffiserer, hva så? Synes det ikke da å måtte være en bente fram opplagt ting at slikt ikke har kunnet forekomme uten en forhånds avtale av videre omfang?

Sakte men sikkert nærmer vi oss de faktiske kjennsgjæringer. Og nå er det på høy tid at «de norske myndigheter» lar det norske folk få et innblikk i det som virkelig skjedde. Her gjelder det ingen hensyntagen til person, hvem det enn måtte være. Her gjelder det vår norske histories sannferdighet.

Det er blitt klemt på bylden. Sikkerlig er den om. Og sikkerlig krever den hurtigst mulig en kvass kniv ført av en kyndig kirurgisk hånd.

Hvor lenge er det meningen, at vi skal vente?

VI VIL IKKE HATE

Av Davido

VÅRE POLITIKKERE I 20—30 VÅRENE drev en utpreget for svarsnihilistisk virksomhet. Litt etter litt fikk de lavet noe i retning av en karikatur av et nasjonalt forsvar. Gradvis brøt de også ned forsvarsviljen i folket vårt. Norsk nøytralitet bestod i en slavisk hengivenhet under England, og en tilsvarende hetspropaganda mot Tyskland.

Advarende røster runget over landet. De spådde at den politikk som ble ført ville bære galt av-gårde. Vidkun Quislings røst var den sterkeste, han var den tyngste i den motsatte vektskålen.

Da krigen kom viste den norske nøytralitet hva den virkelig var, et dekke over falskheten. — Politikkerne ga rederne ordre om

norsk skudd, hvis det var noe norsk skudd å løse. Vi fikk den senere noksom bekjente jøssing mentaliteten.

Da det gikk slik som det måtte gå rømte våre politikere. Fra sitt eksil fortsatte de hetzen — mot de av deres landsmenn som ble hjemme for å rake kastanjerne ut av ilden. Våre politikere medvirket endog i bombing av norsk industri og norsk skipsfart. De hadde bitt hodet av all skam.

Da de kom hjem igjen dømt de oss — og straffet oss — med angloamerikanske bajonetter i ryggen, — etter grunnlovsstridige og folkerettsstridige «loyer» og forordninger med tilbakevir-

ing og dommer på løpende bånd. Vi kom endelig så langt at bønder ble straffedømt for å gjenreise uthus som var ramlet ned. Vi fikk politistaten.

Alt dette fikk vi — og har det fremdeles. Det er dette jeg har tillatt meg å kalle Cirkus Norwegen. Så kommer o.r.sakf. Grønstad og snakker patetisk om fedrelandet. Vi må ikke avskrive fedrelandet, sier han.

Nei, vi har ikke avskrevet fedrelandet. Minnet om vår far og håpet for våre barn har vi ikke avskrevet. Ikke engang jeg, Davido, den senere tids busemann i «8. mai» spalter.

Men jeg nærer intet håp til Cirkus Norwegen — med dets nå

Billig og holdbar mat i dyrtid

Skinn & benfritt klippfiskavkapp.
Beinfri klippfisk-filet av brosme
Extra fin klippfisk — flere sorteringer.
Rensede klippfisknakker — skinnnakker & skinnfrie.
Prima nysalta uer — leveres i tønner a 90 kilo.
Prima nysalta torsk. Billig saltet hysefilet — 100 kg.
Norsk isterfetsild i hele og halvtønner. Ordres utbedes snarest.

Telegramadr.: HAVNERAAS, **Otto Ottesen-Havneraas A.s**
Kristiansund N.
Telefon: 1630.

Dressen kan vi sy —

hvis De har stoff med tilbehør. 20 års praksis. Skriv etter mål-skjema. Sylønn kr. 80.00.

P. Sporsems Konfeksjonsfabrikk — Aukra.

GULVBELEGG

Vårt magnesittbelegg, marmorert og ensfarget, for bad, kjøkken butikk, nedslitte trapper m. m. bør prøves. Bruksanv. for legning, medfølger bestillingen. Telef. 15 b.

KRØDEREN FRUKT og BÆR,
Krøderen.

Skredder — Somsjef

Ved arbeids- og sportsklæravdelingen ved vår bedrift skal ansettes en skredder som skal ha tilsyn med søm og maskiner. — Billet merk. «Skredder nr. 177».

Fra Forbundet

Landsledelsens møte vil i år bli holdt på Nordtun i Frol (ved Levanger) i dagene 8. og 9. juli førstk. Frammøte første møtedag kl. 10 fm.

Utenom de representanter som får formell oppnevning og som får særskilt innkalling, vil også andre interesserte ha adgang til å møte. Etter forsamlingens eventuelle bestemmelse vil de kunne delta i debatten, men de har ikke stemmerett. De må i betimelig tid sikre seg den nødvendige møtelegitimasjon ved skriftlig henvendelse til Forbundets sekretariat, adr. Kierschows gate 5, Oslo. En ber om at de som gjør slik henvendelse skriver tydelig navn, titler og postadresser.

For dem som møter som representanter blir det ordnet med innkvartering av møteledelsen. Andre møtende må selv sørge for anbringelse. Eventuelt kan en regne med at den lokale møteledelse ved major Henschien, Levanger, vil være behjelpelig i den utstrekning det er mulig.

FORBUNDET FOR SOSIAL OPPREISNING.

Kierschows gt. 5, Oslo.

Tlf. 37 76 96.

Telemark

2 a 3 værelser leiges burt til feriefolk i sumar. — Fiskevann.

E. Moghus,
Fyresdal.

Herr Grønstad må unnskylle meg: Jeg tror det ikke. De nærværende makthavere gir nok ingen hans rett, da måtte de jo selv innføre en lov som hindret dem i å gjøre det.

Trenger du hjelp?

Er du uten arb. og hus? Da kan vi hjelpe hverandre. Trenger en mann på gården. Yngre eller eldre. Tidl. yrke likegyldig. Fritt opphold. Lønn et. avtale. Kom med forslag. Bill. m.rk. «Helgeland nr. 176».

Seteropphold ønskes

ker en i ens formodninger. Nettopp nå har vi et eksempel på dette. Og slett ikke noe mindre eksempel heller. Chr. Michelsens institutt for vitenskap og åndsfrihet gir på femte året ut et skrift som heter «Internasjonal Politikk». I nr. 2 for i år finner man på s. 57 en særdeles interessant bokanmeldelse av Oddvar Aas, endog i den grad interessant at vi antar det er grunn til å sitere et større avsnitt av anmeldelsen. Etter å ha omtalt en del andre tyske bøker, fortsetter hr. Aas:

«Men disse bøkene er fra et norsk synspunkt — og kanskje også fra europeisk synspunkt — ikke så interessant som et større verk av tidligere viseadmiral Kurt Assmann. Han var under hele krigen sjef for krigsmarinens historiske avdeling, tilhørte ikke noen motstandsgruppe og påstår det ikke heller. Han er som historiker interessert i å skrive historie, historie i den forstand at han virkelig får den anerkjent som objektiv som så å si den offisielle versjon av hva som er foregått. — Han har hatt et enestående materiale til disposisjon, da han i 3—5 år etter krigen fikk tillatelse av det britiske admiralitetet til å sitte i London og gå igjennom ikke bare beslaglagt tysk materiale, — men også britiske dokumenter. — Hans bok «Tyske skjebnear» er alt så førstehånds fundert, og i tysk presse får den god karakteristikk. Jeg siterer en avis som står offiserene meget nær, «Flensburger Tageblatt»: «Den som har nedtegnet hva han selv kaller historiske bilder, er — det merker man i hver setning — en tysk offiser, en tysk soldat. Slik som Assmann vil det store flertall av de tyske offiserer se den annen verdenskrigs historie, slik som Assmann vil man bedømme de forskjellige begivenheter. Her er ikke bare sannhet, men også klarhet. Her er i Assmanns person soldaten og vitenskapsmannen forenet i en syntese, i en og samme person.»

Boken «Tyske skjebnear» handler om opptakten til den annen verdens krig og krigens forløp. Forspillet til 9. april og invasjonen i Norge skildres uten at Quislings navn kommer fram annet enn i en bisetning. Forfatteren finner operasjonen fullt folkerettslig berettiget, da Storbritannia hadde besluttet seg til samme skritt. Assmann understreker at de allierte hadde besluttet å intervenere i Norge og hadde overlatt operasjonen til den britiske overkommando. Han skriver: «I midten av februar 1940 besiktiget britiske og franske generalstabsoffiserer i forståelse med norske myndigheter passende landingssteder i Norge». Det er mange

gårde. Vidkun Quislings røst ver-
ste i den motsatte vektskålen.

Da krigen kom viste den norske nøytralitet hva den virkelig var, et dekke over falskheten. — Politikkerne ga rederne ordre om å stille en stor del av vår flåte til Englands disposisjon. Hetzen mot Tyskland steg i de såkalte frie norske aviser. Engelskmennene kunne drive kapervirksomhet mot tysk eiendom i norske fjorder. Det ble ikke løst et

Amerikas utenriks- politikk fra Potsdam til Jalta kreves gransket

Med den republikanske partigruppe i ryggen har den amerikanske senator Kenneth Wherry forlangt at hele den amerikanske utenrikspolitikk siden Potsdam og Jaltaavtalene i 1945 skal granskes. Han forlanger at møtene skal holdes for full offentlighet og overføres gjennom radio og fjernsyn. Vi imøteser denne granskning med interesse. Den vil sikkert også komme til å dreie seg om den ubetingede kapitulasjon, som Roosevelt forlangte og som uten tvil forlenget krigen med et år og førte til millioner faldne og sårede uten at det var nødvendig for en heldig avslutning av krigen. Det blir neppe noe æresminne hverken for Roosevelt eller Truman.

28 prosent av bud- sjettet til forsvaret

Den franske nasjonalforsamling har godkjent et rekordbudsjett på 2,648 milliarder francs, hvorav 743 milliarder eller omtrent 28 prosent skal gå til forsvaret. Budsjettet er oppgjort med et underskudd på 544 milliarder, som skal dekkes med Marshallhjelp og bidrag fra det amerikanske militærhjelpprogram. Budsjettet ble vedtatt med 301 stemmer mot 177 (kom munistene).

NAPOLEONS MOTSTANDER,

den berømte madame de Staël, sa engang: «Det er forbi med friheten, hvis Bonaparte seirer, og med nasjonens uavhengighet, hvis han blir slått». — Det er vel i noe liknende situasjon, vi befinner oss allesammen idag, når vi tenker på, hvem som styrer land og rike. Og det er vel også årsaken til den impotente opposisjon, som ikke kan manne seg opp til et avgjørende slag mot tyrannen Staten. Men likesom Napoleon tilslutt gikk sitt nederlag imøte, vil også Staten som tyrann gjøre det, fordi lengselen etter individuell frihet og arm-slag for tiltak vokser for hver dag som går.

Husk kontingenten

Da de kom hjem igjen dømte de oss — og straffet oss — med angloamerikanske bajonetter i ryggen, — etter grunnlovsstridige og folkerettsstridige «lover» og forordninger med tilbakevirkende kraft.

Samtidig tok de til med å «regjere» den øvrige befolkning. — Nødsforordningene fra krigstiden ble ikke avskaffet. Tvert om, de ble nå gjort om til permanente lover, til demokratiske lover. De ble ikke lempet på, tvert om skjerpet i flere tilfelle.

I årenes løp er folket blitt snørt fastere og fastere i tvangstrøyen. Farmand skrev at største parten av det norske næringsliv måtte drive illegalt, ellers ville det ikke kunne bestå. Det såkalte Erstatningsdirektorat fikk navnet Plyndringsdirektoratet. De som slapp unna dette direktorat ble plyndret på andre måter. — Folket ble pålagt skatter og avgifter hvis make en hittil ikke hadde drømt om.

Vi fikk Thagårds prisdiktatur

dreilandet. Minnet om vår far og håpet for våre barn har vi ikke avskrevet. Ikke engang jeg, Davido, den senere tids busemann i «8. mai»s spalter.

Men jeg nærer intet håp til Cirkus Norwegen — med dets nåværende direksjon. A-partiaugurene startet sin karriere med steinkasting, knusing av vinduer, ulovlige streiker, spiker i tømmeret, og dynamitt i borehullene. De har endt med det verste overgrep mot landsmenn i Norges historie. I den leir eksisterer ingen følelser, ingen menneskelige hensyn, ingen sentimental nasjonalisme. Deres mål er makten den hele og totale makt, og for å nå den bruker de alle for hånden værende midler. 100,000 eller 500,000 menneskers lykke og velferd spiller ingen rolle for dem, bare de har resten av folket bak seg — bare de har makten.

Men vi må opptre klokt, sier o.r.sakf. Grønstad. Snusfornuftig og klokt. Bare vi er renvaskede og pene søndagsskolegutter skal vi nok til slutt få vår rett.

Herr Grønstad må unnskylle meg: Jeg tror det ikke. De nåværende makthavere gir nok ingen hans rett, da måtte de jo selv innrømme sin urett. Dertil har kynismen alt for sterkt preget hele deres maktkamp, og de har jo dumhetens massive mur bak seg. Hvem andre kan regjere Norge?

Brit Tveits artikkel mot meg inneholder så mange misforståelser at jeg kan ikke svare. Men jeg skal likevel berolige hende med at jeg hater ingen. Ikke Stalin og Molotov, for jeg kjenner dem ikke. Ikke engang Hauge og Gundersen og Thagård og Keilhau, enda de er landssvik-anordningens faddere. Men jeg forakter dem så inderlig. Og jeg tror ikke noen frontkjempere i dette land enda en gang vil våge livet for dem. Måtte Brit Tveit bære over med våre frontkjempere.

Davido.

Opphold. Lønn et. avtale. Kom med forslag. Bill. mrk. «Helge-land nr. 176».

Seteropphold ønskes

Dame fra landet ønsker opphold på seter ca. 3 uker. — Kan eventuelt overta et mindre seterstell på egen hånd. Bill. merk. «August nr. 181».

Tømmerhogst

fåes fra ca. 10. juni. Meget god fortjeneste.

O. S. Guterud,
Kravik, Nore.

Landopphold 3 uker

ønskes fra 18-6 til 9-7 ved sjøen eller på fjellgård, gjerne hytte. Steller selv og har eget sengetøy. 2 voksne, 1 pike (8 år).

A. Egeberg,
Riddervoldsgt. 9, I, Oslo.

En glemt artikkel av
direktør Lorentz Vogt

«8. Mai»

kronikk 1. juni 1951

Når tingen settes på plass

Vi har fått oppfordring til å gjengi denne artikkel, som direktør Lorentz Vogt skrev i «Nationen» 17. 3. 49 under titlen «Professor Andenæs og rettsoppkjøret». — Denne sentrale og spikerfaste artikkel er gått mange forbi og bør kjennes av alle dem, som ennå ikke er kommet til sannhets erkjennelse:

Professor Andenæs' lange artikkel i Aftenposten for 19. februar interesserer vesentlig fordi den viser en mann på vikende front! Hans hovedresonnement er, at var det ikke riktig å dømme de passive NS-medlemmer etter straffelovens § 86, så kunne de dog være dømt etter § 98 og det kommer så noenlunde ut på ett. Men for det første er det intet forsvar for en feilaktig dom at en mann kunne være dømt for en annen forbrytelse. Dertil er der moralsk en vesensforskjell mellom § 86 og § 98. Den siste lyder: «Den som søker å bevirke eller medvirke til at Rikets statsforfatning ved ulovlige midler forandres, straffes med fengsel i minst fem år.» Her er hefte eneste straff. Der er intet infamerende ved å delta i en revolusjon — derimot er det infamerende å begå landsforræderi. Forstår man ikke dette forstår man overhodet intet av de for dagens situasjon avgjørende psykologiske forutsetninger.

Når professor Andenæs konkluderer med å si: «En viss prosent feilgrep lar seg selvsagt ikke unngå ved noen form for utøvelse av menneskelig rettferdighet». forferder den likegyldige tone meg. Feil som leder til uriktig fellende dom er justismord, og ethvert menneske med sine instinkter i behold må reagere vold-

somt og helt uforbeholdent. Han må, så sant han er et hederlig menneske, ta opp kampen for å få den slags «feiltagelser» rettet.

Aftenposten poengterer i sin leder for 28. februar: «Etter demokratisk rettsoppfatning skal enhver tvil komme tiltalte til gode og man ser heller ni skyldig gå fri enn at en uskyldig blir dømt. I diktaturstatene ser man heller at ni uskyldige dømmes enn at én skyldig går fri.» Hvordan var politiets, påtalemyndighetens og domstolens innstilling etter frigjøringen i Norge? Ble straffeprosesslovens mange bestemmelser til vern om tiltalte håndhevet i den humanitetens ånd i hvilken de er skrevet? Dette er det prinsipielle. Så kommer jeg til to konkrete forhold.

Professor Andenæs skriver om kapitulasjonsavtalen av 10. 6.:

«Kapitulasjonsavtalen er en rent militær avtale om overgivelse av de norske styrker i Nord-Norge, den eneste del av landet, hvor det fremdeles ble kjempet, ingen politisk avtale om forholdene mellom statene Tyskland og Norge. — Etter vår grunnlov blir spørsmålet om krig og fred avgjort av Kongen i statsråd, ikke ved avtale mellom de militære kommandoer.»

Denne uttalelse er dels positivt gal, dels misvisende. De norske styrker overga seg i tidsrommet 9. april — 9. juni suksessivt. Det gjaldt festningene, styrkene i Setesdalen, Heistadmoen, Molde, Nord-Norge — de siste ved Mjølfjell-avtalen. Disse kapitulasjoner er, som rett og riktig var, undertegnet av de lokale kapitulerende styrkers sjef, eller av der til beordrede offiserer, i Trondheim.

den 10. 6. 40 undertegnet den norske overkommando kapitulasjonen på vegne av «die gesammten, norwegischen Streitkräfte», som forpliktet seg til ikke å gjenoppta kampen, så lenge krigen ute varte. I den norske tekst er på en eller annen måte det meget avgjørende ord «gesammten» (samtlige) blitt borte. Denne kapitulasjon fant sted etter beslutning av Kongen i statsråd. Den var en militær kapitulasjon foretatt etter at den tyske regjering hadde funnet å burde negligjere den norske regjeringens tilbud om en statsrettslig avtale mellom de to land — Luleå-forslaget. — Den er militær. Men den måtte for den norske almenhet framstå som den regjeringshandlingen den var. Dette må professor Andenæs vite, da han spesielt henviser til h.r.dom av 6. mars 1948, hvor Mjølfjell-avtalen er omtalt.

Så har vi straffelovens § 139. Andenæs skriver: «Det blir nå spurt: Hvis folk som Paal Berg, Erik Solem og andre forgrunnsfigurer virkelig mente i 1940 og 1941 at medlemskap i NS var straffbart som bistand til fienden, var det ikke da en forsømmelse straffbar etter § 139 at de ikke klart sa fra om dette?»

En kunne kanskje nøye seg med å henvise til neste ledd i samme paragraff, som sier at unnlåtelsen er straff fri «såfremt avvergelsen ikke kunne skje uten å utsette ham selv, noen av hans nærmeste eller noen uskyldig for tiltale eller fare for liv, velferd eller helbred». At en åpenlys motarbeidelse av NS kunne utsette vedkommende både for tiltale og for fare for velferd, har vel noen hver erfaring for. Men det riktige er antagelig å si at forutsetningen for avvergeplikten faller helt bort i en situasjon hvor selve den statsmakt som loven forutsetter at man i første rekke skal vende seg til, er i hendene på forbrytere, slik at åpenlyse forbrytelser daglig foregår for almenhetens øyne med «myndighetenes» beskyttelse. I en slik situasjon faller den naturlige begrensning for avvergeplikter borte.

Professor Andenæs lager her en konstruksjon, som ikke har noe med virkeligheten å gjøre. Ingen har forlangt noe særlig mot av «Paal Berg, Solem og andre forgrunnsfigurer». Ingen har forlangt noen «åpenlys motarbeidelse» av NS av de menn. Det som foreligger er noe ganske annet: Der rettes en underhåndshenvendelse til Paal Berg om det riktige i å gå in i NS. Han svarer unnvikende og har etter frigjøringen i skrivelse av 15. 12. 1945 uttalt: «Jeg er sikker på at jeg ikke har sagt at spørsmålet (innmeldelse i NS) var så vanskelig at jeg av den grunn ikke kunne innlate meg på å gi noen råd. — Derimot går jeg ut fra at jeg nok kan ha sagt at hver mann fikk handle etter sin samvittighet». Det er bl. a. overfor en sådan uttalelse at straffelovens § 139 kommer i betraktning, hvis man mener at medlemskap i NS på det tidspunkt stred mot straffelovens § 86.

Intet menneske har selvfølgelig svart så tåpelig å ville forlange at Paal Berg eller andre skulle henvende seg til de tyske myndigheter for overfor dem å påpeke NS-medlemmets ulovlighet. Men lovens § 139 nevner også «eller på annen måte». Der stod mange veier åpne, bl. a. den illegale presse.

Sannheten er meget enkel. Medlemskap i NS har aldri vært straffbart etter straffelovens § 86, men ble først gjort straffbart ved anordning av 1942. Dette var alle enig om i 1940 og 1941, og dette alene forklarer Paal Berg, Berggravs, Platous, sakførerforeningens, dommerforeningens, politiforeningens og andres opptreden. — Man så medlemskap i NS som lite politisk ønskelig, men ikke som forræderi. Så vil man senere, etter frigjøringen, gi anordningen av 1942 til bakevirkende kraft, hvorfor man for å unngå Grunnlovens forbud herimot kobler inn straffelovens § 86 uten å være oppmerksom på § 139 og sin egen opptreden. Og så sitter man i saksen. Hvis ikke det hele var så tragisk, ville det være ublandet komisk.

Skinnende sølv uten pluss

Husk med SOLVDESIGN

Er De idag en tilfeldig leser av «8. Mai» så bli imorgen en fast abonnent.

Professor W. Keilhau er blitt sjenert

Han vil ikke lengere ha den tvilsomme ære å ha vært fadder på «landsvikanordningen» sittende på seg

I dag mener han at landsvikordningen er et brudd på de bærende prinsipper i norsk rettsvesen

AFTENPOSTEN for 16-5-51 har professor Wilhelm Keilhau en i høyeste grad oppsiktsvekkende artikkel om landsvikanordningens tilblivelse.

Det er interessant og gledelig at Keilhau nå finner tiden inne til å ta avstand fra landsvikanordningen. At denne avstandstaken muligens skyldes dårlige nerver og som et selvforskyldt, svekker ikke vår glede over at Keilhau nå er trått frem i kordøren. Det er et gledelig tidens tegn, at en mann som Keilhau er kommet til sannhets erkjennelse. Ikke bare at han fraskriver seg fadderskapets «ære» for det engang gullkantede lovverk men like meget at han slår fast at «landsvikanordningen» var et brudd på bærende prinsipper i norsk rettsvesen.

I denne artikkel bekrefter han også hva vi har skrevet i «8. Mai» helt fra bladets start i 1947.

Vi gjengir herved artikkelen i sin helhet:

Siden mine artikler i vinter mot Johan Scharffenberg mottar jeg stadig forbitrede brev fra mer eller mindre nazistiske beundrere av overlegen. De fleste av brevene er naturligvis anonyme. I den senere tid er der rundt omkring i lokalpressen kommet innlegg av samme karakter. Felles både for brevene og avisartiklene er den påstand at det er meg som er «opphevsmann» eller iallfall «fadder» til landsvikanordningen. Det er tydelig nok denne påstand som gir grunnlaget for bitterheten. Da jeg nu begyner å bli lei av å få dette servert om og om igjen og da min taushet kan tolkes som erkjennelse av at påstanden er riktig, må jeg få lov til her i Aftenposten å forklare sammenhengen.

1. Som krigsadvokat for de norske styrker i Storbritannia rettet jeg 10. januar 1941 en henvendelse til den norske regjering med forslag til en rekke nye straffebestemmelser mot forskjellig slags bistand til okkupa-

ut eller som innen samme frist tilbakekaller søknad om innmeldelse.»

Dette forslag kom ikke inn i den provisoriske anordning om straffbarhet av medlemsskap i nazistiske organisasjoner som regjeringen ga 22. januar 1942.

2. Utkastet til landsvikanordningen ble skrevet i Norge og sendt til regjeringen i London over Stockholm. Da forslaget nådde regjeringen utpå sommeren 1944, oppholdt jeg meg i De forente stater som formann i den norske pengedelegasjon. Jeg ble derfor ikke med i den komite som regjeringen oppnevnte til behandling av utkastet. Da jeg kom tilbake, var komiteens arbeid så langt fremskredet at sjefen for Justisdepartementet statsråd Terje Wold, ikke fant det hensiktsmessig å oppnevne meg som nytt medlem. Jeg kom således ikke til å ta del i behandlingen av utkastet til landsvikanordningen, og jeg fikk ikke kjennskap til noen av dennes bestemmelser før etterat komiteens arbeid var avsluttet.

3. Landsvikanordningen (eller komiteens forslag til den; jeg husker ikke om det var selve anordningen eller forslaget) ble behandlet på et møte i den norske juristforening som høsten 1944 var blitt stiftet i London. På dette møte gjorde jeg gjeldende at landsvikanordningen reelt, om ikke formelt, var i strid med Grunnlovens § 97, idet den temmelig sikkert ville gi anledning til påtale av en rekke småforbrytelser som ikke ville bli påtalt dersom forholdet bare skulle søkes rammet etter den alminnelige borgerlige straffelov. Da en yngre taler svarte meg med noen ord om at Grunnlovens § 97, som forbyr å gi lover tilbakevirkende kraft, var «en gammel klisje», svarte jeg at denne «gamle klisje» ga et presist uttrykk for et bærende prinsipp i enhver rettsstat. Til støtte for denne oppfatning påberopte jeg meg særlig den store tyske arbeiderfører Ferdinand Lasalle, idet jeg henviste til hans ypperlige behandling av emnet i innledningen til hans hovedverk om de ervervede rettigheters system.

Det er ikke min hensikt med disse linjer å ville reise noen ny debatt om landsvikanordningen. Men i lengden finner jeg det generende å bli utlagt som opphevsmann til en anordning som jeg ikke var med på å lage og

Heimevernet kommer ikke inn under Haagerkonvensjonens bestemmelser

Organisasjonens medlemmer står helt ubeskyttet under en krig.

Under henvisning til tannlæge Langlos artikkel om heimevernet og folkeretten skal vi etter «Adresseavisen» gjengi hva lagdommer Jens Fagereng sa på medlemsmøtet i Trondheim Offisersamfund 12. mars i år:

Foredragsholderen omtalte Heimevernets stilling i forhold til de gjeldende konvensjoner. Det er bare organiserte tropper som omfattes av Haagerkonvensjonens fangebestemmelser. Jeg tror, sa lagdommeren, at man ville være best tjent med å gi Heimevernet regulært utstyr og så tydelige insignier som mulig. Videre nevnte han ansvarsforholdet for den underordnede når han handler etter ordre. Folkeretten godtar ikke som frifinnelsesgrunn unnskyldningen om at en underordnet foretar en folkerettsstridig handling etter ordre fra sin overordnede, norsk lov fritar i likhet med den tyske den underordnede, hvis ..han ..ikke ..har ..forstått at handlingen var folkerettsstridig. Men jeg tror, sa foredragsholderen, at den tiltalte etter folkeretten ville ha kommet strengere ut å kjøre enn etter den norske loven. ...

13,4 mill. tyskere har gjennomgått «avnazifiseringen» i den amerikanske sone.

De senere tiders valgresultater i Midt-Europa har gjort de gamle partitenkere urolige

Er denazifiseringen årsaken til gjæringen?

Bonn i mai.

Det har hendt noe i Midt-Europa. De senere tiders valgresultater fortefler

Europakongressen i Malmø

Dr. Engdahl.

Europeisk Reformbevegelse 2nen kongress fant sted i Malmø i pinsedagene, den første ble som bekjent holdt i Rom i fjor høst. Arrangør og vert var Nysvenska Rørelsen, hvis leder dr. Per Engdahl, er en av de ledende krefter i Europeisk Reformbevegelse. Samtidig holdt Nysvenska Rørelsen sitt 10de årsmøte.

Til kongressen møtte representanter fra de skandinaviske land, Belgia, Frankrike, Schweiz, Tyskland, Italia og Trieste. Ved det første plenummøte gjorde dr. Engdahl merksom på at større delegasjoner var blitt nektet svensk visum, der-

iblant en tysk delegasjon på 27 personer, en østerrisk og andre. Engdahl hadde på forhånd avtalt med statsminister Erlander at alle delegerte skulle få visum, men dette løfte var blitt brutt etter at der fra kommunistisk side var interpellert i Riksdagen om saken. Til møtet var innløpet det vanlige hilsningstelegram fra den svenske Konge.

I fortsettelse av det arbeide som ble påbegynt i Rom ble der nedsatt komiteer til å behandle program, organisasjon, rettspress og ungdomsspørsmål. Deres korrespondent hadde høve til å påhøre sådanne komiteemøter og ble imponert over den raskhet og beslutsomhet som preget innleggene og den letthet hvormed øvete tolker skiftet mellom italiensk, fransk, tysk og svensk.

Første pinsedag ble holdt en stor bankett for 150 personer i hotel Kramers festvåning og dagen etter hadde deres korrespondent Daily Express' pariserkorrespondent tilbords ved en middag i restaurant Fenix. Pinsedagen talte dr. Engdahl ved et stort møte på Davidhals torget for mellom 7—800 personer. «Aftenposten» ofret en spalte på dette møte: «venstreradikale gjorde bråk og det var bra for nazistene at politistasjonen ligger på dette torg. Desuten var det ca. 50 mennesker tilstede». Det virkelige forhold er at det i det hele tatt ikke forekom demonstrasjoner av noen art, bortsett fra at Engdahls tale gjentatt ble brutt av intenst bifall. Den store polititrykning i følge «Aftenposten» besto av 3 mann, som møtearrangøren sammen med Deres korrespondent hilste på og takket for fremmøtet etter møtets slutt. «Aftenposten» hylder øyensynlig den ny-demokratiske presse-moral, at «vi vet selv best at vi lyver, men det er sånn det forlanges av oss».

Tredje pinsedag ble holdt to avsluttende plenummøter på hvilke de forskjellige komiteers innstilling ble foredradd og diskutert, det ble besluttet å oppnevne et arbeidsutvalg bestående av 2 mann fra Sverige, 2 fra Tyskland, 2 fra Frankrike og 2 fra Italia. Dette sekretariat skal søke å samarbeide alle nasjonale krefter i Europa og samarbeide med pressesekretariatet i Trieste, som håper å kunne utvide de nåværende publikasjoner til europeiske, med artikler fra alle land og på flere språk.

Massens frykt er statens styrke.

UKEN

DEN HESSISKE REGJERING

har utstedt taleforbud for formannen for det sosialistiske riksparti (SRP), dr. Fritz Doris samt for medlemmer av partistyret von Bothmer og grev Westarp. Det er tidligere utstedt taleforbud for general Otto Ernst Remer. Den hessiske innenriksminister meddeler at politiet har fått ordre til å sørge for at taleforbudet for de fire politikere «håndheves med alle til rådighet stående midler». SRP hadde nettopp dannet lokalforeningen i Hessen. Partiet har hittil kun eksistert i Sachsen, hvor det erobret 11 pst. av stemmene ved det siste valg, samt i Slesvig-Holsten, Hamburg og Bremen. (Berlingske Tid., 22. 5. 51).

DEN RUSSISKE GENERAL

Miresokov har i praksis befalingen over de kinesiske styrker i Korea, sa det nasjonalistkinesiske nyhetsbyrået China Union Press den 21. ds. Miresokov skal nylig ha besøkt fronten. Det var Miresokov som i 1945 hadde befalingen over de styrker som erobret Mandsjuria fra japanerne og hjalp de kinesiske komministre å okkupere landet. (S. Tidn., 22. 5. 51).

EGYPTEN HAR

besluttet å oppheve krigstilstanden med Tyskland. (Die Zeit, nr. 20-51).

DE TSJEKKISKE MYNDIGHETER

forlanger at den anti-kommunistiske radiosenderen «Freies Europa» (Det Frie Europa) skal innstilles for at de skal gi fri AP-korrespondenten William Oatis, som for noen uker siden ble arrestert av det hemmelige politi i Prag for «virksomhet rettet mot den tsjekkoslovakiske folkerepublikks sikkerhet». (Sthlms. Tidn. 20.5.51).

BURMA KOMMER TIL

å opprettholde handelsforbindelsene med Kommunistchina tross FN-vedtaket, opplyses på velunderrett hold. Strategiske varer som gummi og oljeprodukter skal leveres til Kina over land gjennom nordre Burma. Sovjets første ambassadør i Rangoon, Saveljev, overleverte den 21. ds. sine akkreditiver til Burmas president, som forsikret ham om «fullt samarbeide». — Samtidig meldes at det var sterk opposisjon mot FN-vedtaket i det indonesiske parlament. Det synes her som om Indonesia vil kreve økonomisk støtte fra FN for å iaktta vedtaket. (Sthlms. Tidn. 22.5.51).

januar 1941 en henvendelse til den norske regjering med forslag til en rekke nye straffebestemmelser mot forskjellig slags bistand til okkupasjonsmakten. Min begrunnelse gikk ut på at de paragrafer i straffeloven som handlet om forræderi, var avfattet i så alminnelige vendinger at de ikke ga tilstrekkelig veiledning for alle de mennesker i Norge som på den tid var i tvil om hvor grensen gikk mellom rettsstridig og rettsmedholdelig opptreden. Jeg hevdet derfor at det ville være på sin plass å gi en provisorisk anordning som oppregnet de viktigste rettsstridige handlinger som okkupasjonsmakten kunne friste svake sjeler til å begå, idet jeg mente at de nye straffebud burde søkes spredt over hele Norge i størst mulig utstrekning for således å påvirke opinionen og virke «generalprevenerende».

Min henvendelse førte til at regjeringen oppnevnte en straffelovkomite som den 5. desember 1941 avgav sin innstilling. Jeg var formann i denne komite.

De andre medlemmer av den fant at min plan om forsøk på fullstendig oppregning av rettsstridige bistandshandlinger ville avvike for meget fra de vanlige prinsipper for norsk straffelovgivning. Vi ble dog enige om å foreslå at medlemsskap i NS og andre uttrykkelig kjennetegned nazi-organisasjoner skulle gjøres straffbart. Når jeg for mitt vedkommende var med på å fremsette dette forslag skjedde det ut fra den oppfatning at det blotte medlemsskap i NS ikke kunne rammes av straffelovens alminnelige bestemmelser.

Imidlertid fikk jeg flertall i komiteen for følgende tilleggsforslag: — «Straff etter denne bestemmelse kom mer dog ikke til anvendelse for den som innen to måneder etterat denne anordning er trådt i kraft melder seg

To interessante —

— Forts. fra side 1 —

snart som mulig kan komme frem til de steder i London som de har utsett seg i tilfelle krig». Slikt noe ville jo ikke være pent å si, og vi kan godt forstå at de gode herrer er blitt fly-hoppende fornærmet. Slikt må man da ikke engang tenke.

Det er imidlertid ikke det eneste samme Daily Telegraph-meldingen kan fortelle:

I en annen sak står nemlig general Remer som anklager og beskylder et medlem av Bremen-senatet, herr Wolthers, for ærekrenkelse, fordi denne i en pressekonferanse skal ha uttalt at general Remer selv var med i komplottet mot Hitler i 1944.

Dette var altså innholdet av meldingen i den engelske avisen, og spesielt det siste avsnitt vil nok få mange herhjemme til å sukke dypt og ønske det var dem som offentlig ble beskyldt for deltakelse i selveste Komplottet med stor K. Det ville vel være noe til attest for «god nasjonal holdning»? ! Akk-ja.

SISTE:

Etter at ovenstående er skrevet meldes gjennom NTB at general Remer er dømt til 40 dagers fengsel for injurier mot Bonn regjeringen.

landssvikanordningen. Men i lengden finner jeg det generende å bli utlagt som opphavsmannen til en anordning som jeg ikke var med på å lage og som jeg ikke var enig i.

Wilhelm Kellhaus

Hamsun brannskattes av erstatningsdirektoratet

Høiesterettsadvokat Sigrud Stray har sendt Aftenposten følgende:

Knut Hamsun har fått en rekke forespørsler i anledning av en opplysning fra Gyldendal Norsk Forlag som er knyttet til Aftenpostens gjengivelse av en artikkel av Marie Hamsun i «Das Ufer». Artikkelen var skrevet som et svar på alle de forespørsler Knut Hamsun får fra Tyskland om hvordan det står til med ham.

Gyldendal har opplyst at Knut Hamsun fortsatt hever fullt honorar for sine verker, mens fru Hamsun har uttalt i sin artikkel at Knut Hamsun avsto fra alle fremtidige honorarer av sine norske bøker, da han måtte oppta lån hos forlaget for å dekke gjelden til Erstatningsdirektoratet.

Da opplysningen fra Gyldendal og uttalelsen fra Marie Hamsun kan se ut som de er motstridende, har Knut Hamsun bedt meg om å forklare det virkelige forhold. Dette er at Knut Hamsun i forbindelse med opptakelse av lån hos Gyldendal inngikk en avtale med selskapet om at inntekten av fremtidige salg skulle godskrives hans lånekonto i Gyldendal. Knut Hamsun har således ikke avstått fra honorarer, men på den annen side kan han heller ikke heve dem.

En sak for seg er at salget av Hamsuns bøker ikke har gitt videre inntekt etter krigen, slik at gjelden idag står med noenlunde samme beløp som da den ble stiftet for å dekke gjelden til Erstatningsdirektoratet, som for Hamsuns vedkommende ble 328,750 kroner. Høyesterett anslo Hamsuns formue til noe over kr. 400,000. Herunder gikk innbo, besetning og liknende som av Erstatningsdirektoratet var anslått til en verdi av 92,800 kroner.

Arendal, den 12. mai 1951.

Sigrud Stray.

«Mein Kampf» bestseller igjen?

Fra Wien fortelles følgende: Hitlers «Mein Kampf» er idag blitt bestseller, skal man tro det østerrikske politi. Boken selges til engelske og amerikanske samlere for ca. 50 lstr. pr. eksemplar. Et konfiskert eksemplar av boken synes å være trykt ganske nylig, og da muligens av det selskap, som utga mange av de nasjonalistiske bøker, som ble trykt i Østerrike under Anschluss. Dette selskap er nå på kommunistiske hender — men ingen kan vite.....

Bonn i mai.

Det har hendt noe i Mitteleuropa. De senere tiders valgresultater forteller om det, og mange av de gamle partier og partitenkere begynner å bli urolig. Og det som er hendt er at det nye Europa er på marsj og at nye nasjonalbevegelser er i emning. De er hverken kommunistiske eller nazistiske, hverken øst- eller vestdemokratiske, men uttrykk for den nasjonale samling og den europeiske solidaritetens «tredje kraft».

Alt dette som skjer midt for øynene på oss, har sin bakgrunn. — Den 19. februar i år ga den amerikanske overkommisnar i Tyskland, Mc.Cloy, en oversikt over sluttresultatet av «avnazifiseringen». I USA-zonen — Bremen og Sydtykland, har 13,4 mill. tyskere gjennomgått denne prosess, hvorunder det ble plukket ut 638,000 som ble straffet således: 24,000 embedsmenn ble erklært uverdige til fortsatt å benyttes i rikets tjeneste, — mens 126,000 fikk tidsbestemt eller hel degradering. 28,000 fikk sin for mæ helt eller delvis beslaglagt, 31,000 fikk straffarbeide og 573,000 bøtstraff.

Med dette skulle nazismen være utryddet i USA-zonen, mente man, men allerede for et år siden kunne «Manchester Guardian» fastslå, at denazifiseringsepoken var tilende og la til: «Det aller minst ønskelige i dette tidsrum av den tyske utvikling er en ny hetsjakt etter forhenværende nazister. Avnazifiseringen dro altfor

Kandestøpere

Når det for ramme alvor av et par innsendere i «8. Mai» reises spørsmål om NS-folks deltakelse i valg, er jeg forhåpentlig ikke den eneste som er rent uforstående.

Jeg kan ikke skjønne at tiden er inne til noen somhelst aktivitet i samfunnets tjeneste utover sin egen livberging. Heller ikke skjønner jeg at det skulle være oss så maktpåliggende å delta i kastanjerakingen for dem som skaffet landet 9de april og landsulykken etterpå og over visse hoder der i dag brenner blått lys. — De må få lov å løpe linjen ut uten vår innblanding.

La oss holde fingrene av fatet. Nu berger vi ikke noe fedreland allikevel, og de menn som måtte stille seg til tjeneste i et eller annet styre vil opplagt påny heste utakken og syndebukkens rolle.

Det som tjener vår sak er ikke planer om lister, valg og herredstyreprat men en samlet innsats gjennom vårt Forbund for vår ære og oppreisning.

Først da, når samfunnet og våre landsmenn har gitt offisielt tilkjenne at de anser oss som fullverdige borgere uten svikerstempel bør der bli tale om at NS-folk går aktivt inn i samfunnets styre og stiller seg når det skjer er noe å styre overhode.

Knut Hamsun sa: «Jeg har tid til å vente».

De politiske kandestøpere får i det minste ta seg tid til å tenke.

Johs. Søgner.

långt ut og ble tilslutt så pinlig og urettferdig at den tilslutt motvirket sin hensikt. Slike absurditeter forekom som at man tvang enker til å «avnazifisere» sine avdøde ektefeller. Helt naturlig reagerte fornuftige tyskere mot det forgjeves forsøk på å rense ut hele folket».

Og her finner man en av forklaringene på at Remer «nazistene» hadde slik fremgang ved valgene i Nedre Sachsen. General Remer var et av ofrene for avnazifiseringen og han var en tid etterpå murer. Nå lover han å mure opp et nytt Tyskland, hvor alle gode tyskere kan få sitt levebrød. «Economist» mener at arbeidsløshet og flyktningeendeligheten er forklaring nok. Dertil kommer at Nedre Sachsens fornemste tungindustri, Herman Göring-verkene i Watenstedt-Salzgitter er skapt av det nazistiske regime for så å bli ramponert av de allierte ved nedmontering og sprengning.

A-partiet er redd for at NS-folk skal få stemmerett

Derfor flyter partiet i dag på et kunstig flertall

Hovedsaken med samfunnets reaksjon overfor forbrøytelser er ikke hevnen, men et forsøk på å føre forbryteren tilbake til ordnede forhold. Tap av statsborgerlige rettigheter er en hindring i dette arbeide, derfor må de bort, sa den danske justisminister Steincke for et år siden. Det er et klart og greit standpunkt.

Men her i landet, hvor det er erkjent, at forfølgelsen mot NS-folkene var en hevn, er det ikke plass for slike tanker. En slik reform ville forøvrig også true A-partiets flertall ved neste korsvei. Kunstig er dette flertall idag, men med alle NS-folks stemmer mot seg vil selv ikke hr. Oksvik kunne redde sitt parti. Derfor knivholdes det på hevnen lengst mulig og det er ingen opposisjon i Stortinget, som våger å appellere til folkemeningen i en sak som denne. Den er vel redd for sitt anløpne rykte og tør der for ikke tale vår sak, hvor rettferdig den enn er.

Verdenskrigens fasit:

36 mill. drepte, 7 mill. savnede og 35 mill. sårede

Fra det tyske tidsskrift «Die andere Seite» har vi tillatt oss å hente følgende:

Under titelen «6 år etter — fra kaos til stat», offentliggjør den vesttyske forbundsregjeringen en oversikt over folkenes tap i den annen verdenskrig. Samlet utgjør disse 36 millioner drepte, 7 millioner savnede og 35 millioner sårede. I første verdenskrig var tallet på drep-

peiske, med artikler fra alle land og på flere språk.

Hva så?

Det er et spørsmål jeg går og fundrer på. Kanskje noen kan rettlede meg i den saken?

Vi såkalte landssvikere er blitt straffet fordi vi ikke fulgte den rømte regjeringens parole, men prøvet etter evne og beste skjønn å gjøre det vi mente var til folkets redning, til dets frihet og selvstendighet. Dette ble vi altså straffet for.

Konsekvensen av dette må vel bli, at om en liknende situasjon oppstår, har vi å etterkomme regjeringens påbud, hvor vanvittige de enn kan være. Jeg vil illustrere dette ved et eksempel.

La oss si at det blir krig mellom Russland og vestmaktene og at de siste denne gangen kommer først og besetter landet. Har vi da en regjering som rømmer til Moskva — og vi har intet brev på at vi i en slik situasjon ikke har en regjering som finner det oportunt å reise dit — da er vi forpliktet til å gjøre som denne bestemmer og sabotere okkupasjonsmakten. Den er i dette tilfelle vestmaktene: England og Amerika. Vi skal gjøre all den djevelskap mot dem som vi bare kan overkomme: myrde, stjele, sprengte i luften, kort sagt det som hjemmefronten gjorde mot tyskerne i okkupasjonsårene. Og det skjønt det overveiende flertall av det norske folk utvilsomt vil stå på vestmaktens side. Men hvis man ikke gjør det og Russland vinner krigen og regjeringen kommer straffende tilbake, da ve dem som ikke fulgte parolen!

Er ikke dette resonnement riktig? Det er blitt til en bitter nødvendighet å vite hvor vi står i en gitt situasjon.

En grublende.

DEN BRITISKE ARBEIDSMINISTER BEVANS

oppsiktsvekkende tilbaketreden etterat regjeringens sterke mann Bevin var død, har foranlediget det amerikanske blad «Herald Tribune» til å skrive: «Det er simpelt hen ironi. Det dreiet seg om, hvorvidt folk skulle ha briller og forlorne tenner gratis. Det er knusende likegyldig med alt annet — landets sikkerhet og folkets frihet kan man prisgi, hvis bare det engang glørdverdig imperiums borgere får gratis briller og forlorne tenner. Historien kan neppe levere en mere bitende kommentar om menneskenes forlorne streben» ..

te 10,6 millioner og tallet på sårede 21,1 million.

Under den siste krig og etterkrigstid mistet 9,589,952 tyskere sine hjem. Av disse var 25,4 pst. mindre enn 14 år gamle.

Tilsammen flyktet minst 15 millioner tyskere for bolsjevismen, og det er blitt vist grusomhet «som overstiger selv anklagene fra Auschwitz ofrene».

Dette er grusomme tall, og det er å frykte at Verdenskrig III ikke vil bli mindre forferdelig. Koreakrigen har allerede krevd sin første million.

Samtidig meldes at det var sterk opposisjon mot FN-vedtaket i det indonesiske parlament. Det synes her som om Indonesia vil kreve økonomisk støtte fra FN for å takta vedtaket. (Sthlms Tidn., 22.5.51).

DEN PERSISKE REGJERING

som er midt oppe i en av de periodiske finansielle krisene, har foretatt en uoffisiell henvendelse til det anglo-iranske oljeselskap gjennom regjeringens bankforbindelse og anmodet det om å gjenoppta betalingen av de månedlige avgifter på to millioner pund sterling. Betalingene ble innstillet forrige måned på grunn av selskapets usikre stilling. (Berlingske Tid., 22. 5. 51).

DEN STØRSTE MILITÆRPARADE

siden krigen ble holdt av de amerikanske styrker i Tyskland 19. ds. Både hæren, marinen og flyvåpnet deltok. De største oppmarsjene ble holdt i Berlin, Augsburg, Bremerhaven, Frankfurt, Heideberg, München, Nürnberg og Stuttgart. (Sun day Dispatch, 205-51).

DEN ALLIERTE HØYKOMMISSJON

i Vesttyskland har meddelt forbundskansler dr. Adenauer at besetelsesomkostningene vil bli opp tatt til fornyet prøvelse. (Die Zeit, nr. 20-51).

INGEN FORHANDLINGER

har vært ført eller føres mellom den norske og den amerikanske regjeringen om militær besettelse av Norge eller deler av Norge, svarte stortingspresident Natvig-Pedersen den 21. ds. på spørsmål fra Ungdommens Fredskongress. (Sthlms Tidn., 22.5.51).

AV EN BERETNING

som Marshallplan-ministeriet i Bonn har fremlagt fremgår at nærmere 25 pst. av den samlede boligmengde i Vesttyskland er ødelagt eller svært skadet på grunn av krigen. Tallmessig utgjør dette ca. 2,5 millioner ødelagte boliger. (Die andere Seite, nr. 1-51).

DEN UNDERSØKELSE

som FN's økonomiske europakommisjon har foretatt vedrørende den tyske økonomiske politikk, viser tydelig at kommisjonen har inntatt en ikke velvillig holdning, fremholder visekansler Blücher. Sjef for kommisjonen er professor Gunnar Myrdal. (Sthlms Tidn., 22.5.51).

SAAR-REGJERINGEN

har forbudt det demokratiske opposisjonspartiet og beslaglagt partiets midler. Skrittet motiveres med at partiet har opptrådt på en måte som strider mot forfatningen. Det er fremfor alt et forslag fra partiet til løsning av Saar-spørsmålet som gjorde at regjeringen grep inn. Partiet utferdiget nemlig 4. ds. et memorandum om at Saarområdet skulle erklæres nøytralt inntil forholdet mellom vestmaktene og Tyskland er klart. (Sthlms Tidn., 22.5.51).

«8. MAI»

Postgiro: 81827

Nordnorspostens trykkeri.